

STOPDANS VARIATIES

Muziek	Ruud Lucker
Dans	Maria Speth
Maatsoort	4/4
Voorspel	4 maten
Opstelling	vrij in de ruimte
Materialen	ballonnen gemaakt van stevig papier in verschillende kleuren, kaarten met verschillende formaties, nummers of letters
Leeftijdsgroep	suggestie 4 t/m 8 jaar (basisschool groep 1 t/m 4)

Toelichting

- Stopdansen, de leerlingen zijn er verzot op. Ze genieten enorm van de tegenstelling tussen fysieke actie en het moment van stilstaan. Zo simpel kan het dus al zijn, muziek aan en de leerlingen springen of huppelen vrij door de zaal. Muziek uit en we staan allemaal stil, héél stil!
- Maar er zijn veel variaties mogelijk waaraan we naast het spel van stilstaan en bewegen ook andere ontwikkelingsdoelen kunnen koppelen. Onderstaand een aantal voorbeelden.
- Tip: lamineer je kleuren en kaarten, dan gaan ze lekker lang mee!

Dansexploratie

DE KLEURENDANS

- Onderzoek eerst met de (jongste) leerlingen of ze de verschillende kleuren kennen. Houd bijvoorbeeld ballonnen van gekleurd karton een voor een omhoog. Begin bij voorkeur met 4 basiskleuren: rood, geel, blauw en groen. Als dat goed werkt kunnen er steeds meer kleurnuances toegevoegd worden.
- Als de leerlingen de kleur herkennen mogen ze bij zichzelf checken of ze zelf ook kleding dragen in die kleur. Wanneer dat het geval is mogen deze leerlingen bijvoorbeeld even opstaan en springen op de plek. Herhaal dit een paar keer en moedig ze ook aan om elkaar te helpen. Soms zit er een rood elastiekje in het haar of blauwe strepen op de sokken, die niet meteen door de bezitter ontdekt worden.
- Na deze vooroefening start de dans; zolang de muziek speelt mogen de leerlingen vrij door de zaal dansen, stopt de muziek dan staat iedereen stil. De leerkracht toont vervolgens een kartonnen ballon in een bepaalde kleur en de kleuters onderzoeken of zij die kleur ook in hun kleding hebben. Deze leerlingen mogen verder dansen... maar pas wanneer de muziek weer speelt! De andere kleuters moeten op hun plek blijven staan. Je geeft hier dus in feite twee opdrachten: 'heb jij die kleur ook' én 'je mag pas doordansen als de muziek weer begint'. Voor de jongste kleuters is dat soms een hele opgave!
- Deze stopdans variant is goed voor de ontwikkeling van kleurkennis en training in concentratie en samenwerking (elkaar helpen om de kleur te vinden).

- Tip: wanneer je deze dans in een balletschool doet waar de kleding mogelijk overwegend wit, zwart en roze is, kun je alle leerlingen van tevoren gekleurde armbandjes geven, dan is er toch variatie!
Muziek: oefenmuziek nr 2, 13 en 14

STOPDANS MET ORGANISATIEVORMEN

- Vanuit opstellingen die je op A4 formaat tekent leren de kleuters op speelse wijze om zich in de ruimte te oriënteren. Opstellingen die je kunt gebruiken zijn bijvoorbeeld: vrij in de ruimte, een kring, één rij met de neuzen naar voren gericht, twee rijen tegenover elkaar, in elke hoek een groepje, etc. (Zie suggesties van diverse opstellingen onderaan deze dansbeschrijving).
- Ook hier is een voorbereiding op zijn plaats. Start met het tonen van een kaart met opstelling bijvoorbeeld 'vrij in de ruimte' en vraag de leerlingen wat ze denken dat dit is. Het meest gehoorde antwoord in de praktijk: appeltjes (vanwege de ronde vorm en het steeltje)! Geef uitleg dat het allemaal hoofden zijn met neusjes en benadruk dat die neusjes ook allemaal dezelfde kant op staan. Hebben ze ook gezien dat er één hoofdje is dat groter is en dat met de neus precies de andere kant op staat? Dat ben jij (leerkracht). Ook belangrijk: zien ze dat geen enkel hoofdje tegen een muur leunt? Of dat twee hoofdjes tegen elkaar plakken? Elk hoofdje staat op een apart plekje in de zaal.
- Oefen deze opdracht een paar keer in de Stopdans: als de muziek speelt mogen de leerlingen door de zaal dansen, stopt de muziek, houd je de kaart omhoog en zoekt iedere leerling een plekje. Zo introduceer je steeds een nieuwe kaart en kun je al snel wisselende opdrachten geven. Vaak is het handig om met de cirkelopstelling te eindigen, dan heb je ze meteen terug in de kring!
- De moeilijkste kaart uit de onderstaande mogelijkheden is die met de 4 hoeken. Het is zeker niet van belang dat er overall precies evenveel kleuters/leerlingen staan, er zijn daarom ook bewust verschillende aantallen in de 4 hoeken getekend. Voor de kleuters is het van belang of ze in staat zijn alle 4 de hoeken te vullen. Voor oudere leerlingen is het wel een spannend spel als er cijfers bij gegeven worden over het aantal leerlingen dat in een hoek mag staan. Dan leg je meteen ook een link naar beginnend rekenen, maar daarover meer onderaan deze dansbeschrijving.
- Kleuters zullen overigens vaak de neiging hebben om hun eerste keuze alsnog te veranderen en over te steken naar de hoek waar hun vriendje staat. Dat kan het signaal zijn voor de achtergebleven kleuters om ook te volgen en voordat je het weet staat de hele klas in een kluitje in één hoek. Dat is niet vreemd, kleuters hebben die neiging om elkaar te volgen of te kopiëren. Maar het is ook een onderdeel van het leerproces om te leren je eigen keus te maken. Wijs erop dat de andere hoeken nu leeg zijn en je zult zien dat na enig heen en weer rennen, alle hoeken opgevuld worden. Veel herhalen is de beste manier om te leren dat je zelf keuzes mag maken!
- Deze stopdans variant speelt vooral in op de ontwikkeling van ruimtelijke oriëntatie.

Variaties

- Varianten hiervan voor de oudere leerlingen zijn de eerste aanzetten naar rekenen en taal. Kaarten met cijfers of letters erop die ze (alleen, of met meerdere leerlingen) zichtbaar moeten maken met hun hele lichaam, zijn een fijne en speelse oefening. Voorbeeld: een groepje van bijvoorbeeld 6 leerlingen die op zoveel mogelijk manieren moeten samenwerken om bijvoorbeeld de volgende rekensommen met als uitkomst 6 met hun lichaam te tonen: $1+5$, $3+3$, $2+4$.

Idem kan ook voor vermenigvuldigen: 2×3 ...

- Je kunt dezelfde kaarten als voor de kleuters gebruiken maar dan met afbeeldingen van vormen: vierkant, driehoek, rechthoek, cirkel, ovaal, ruit, zeshoek, achthoek, piramide. Of andere, meer abstracte afbeeldingen als een kronkellijn of spiraal. Hoe kunnen de leerlingen deze afbeeldingen solo of in groepjes met hun lijf vormgeven? Niet alleen hun cognitief vermogen wordt hiermee gestimuleerd, maar ook ruimtelijke oriëntatie, creërend vermogen en aandacht voor coöperatief leren.
- De leerlingen krijgen bij bovenstaande opdrachten uiteraard even de tijd om te overleggen, maar... stopt de muziek dan moet je in 4 tellen klaar zijn!

Muziek: oefenmuziek nr 1, 2 en 10

